

ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΗ ΤΟΥ '68 ΣΤΗΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ

Η ζωή χωρίς ιδέα είναι ανυπόφορη

Το κείμενο που ακολουθεί είναι ένα απόσπασμα από το πρόσφατο και βαρυσήμαντο βιβλίο του Αλέν Μπαντιού «Η κομμουνιστική υπόθεση». Το βιβλίο πρόκειται να κυκλοφορήσει προσεχώς από τις εκδόσεις Πατάκη, στη σειρά «αληθεία», και η προβληματική του θα παρουσιαστεί από τον ίδιο τον Μπαντιού στις 21 Νοεμβρίου, στο πλαίσιο μιας διάλεξης - ανοιχτής συζήτησης, μετά το τέλος των εργασιών ενός διεθνούς συνεδρίου αφιερωμένου στο έργο του, που συνδιοργανώνεται από το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθήνας, το περιοδικό «αληθεία» και άλλους φορείς, στις 20 και 21 Νοεμβρίου. Σε αυτό το βιβλίο ο Μπαντιού επιχειρεί την πιο σύνθετη και πρωτότυπη σύγχρονη επαναθεμελίωση της ιδέας του κομμουνισμού μετά τον επώδυνο απολογισμό των ηρωικών αλλά και καταστροφικών εμπειριών του 20ου αιώνα.

«...Είμαστε σύγχρονοι με το Μάη του '68 ως προς την πολιτική, ως προς τον ορισμό του, ως προς το μέλλον που οργάνωσε, και άρα σύγχρονοι με τη δυνατή σημασία του όρου. Βέβαια ο κόσμος άλλαξε, οι κατηγορίες... Έχουμε όμως το ίδιο πρόβλημα, είμαστε σύγχρονοι με το πρόβλημα που έφερε στο φως ο Μάης του '68, δηλαδή με τη διαπίστωση ότι η κλασική μορφή των πολιτικών χειραφέτησης ήταν αναποτελεσματική. Εμείς, οι αγωνιστές των δεκαετιών του '60 και '70, δεν είχαμε ανάγκη την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης για να το μάθουμε. Πειραματιστήκαμε, δοκιμάσαμε, επιχειρήσαμε αμέτρητα καινούρια πράγματα, στη σκέψη όπως και στις πρακτικές που συνδέονται διαλεκτικά με αυτήν. Και αυτό συνεχίζεται, χάρη στην ενέργεια, συχνά σηματοδομημένη από τη φαινομενική μοναξιά, μιας χούφτας αγωνιστών, διανοομένων και εργατών, χωρίς διάκριση. Είναι οι φρουροί του μέλλοντος και επινοούν αυτήν την περιφρούρηση. Αλλά δεν μπορούμε να πούμε ότι το πρόβλημα λύθηκε, το πρόβλημα των νέων μορφών οργάνωσης που αρμόζουν στη σύγχρονη αντιμετώπιση των πολιτικών ανταγωνισμών. Με τον ίδιο τρόπο μπορούμε να ορίσουμε τη σύγχρονη μας με το Μάη του '68, και να την αποκαλέσουμε: πίστη στο Μάη του '68...»

Η επεξεργασία της πίστης μας στο Μάη του '68 ασκείται σε δύο επίπεδα. Ως προς την ιδεολογική και ιστορική τάξη, καλό είναι να κάνουμε το δικό μας απολογισμό για τον 20^ο αιώνα, έτσι ώστε να αναδιατυπώσουμε την υπόθεση της χει-

ραφέτησης στις συνθήκες των καιρών μας, μετά την αποτυχία των σοσιαλιστικών κρατών. Άλλωστε, γνωρίζουμε ότι έχουν ξεκινηθεί τοπικοί πειραματισμοί, πολιτικοί αγώνες, στη βάση των οποίων δημιουργούνται νέες μορφές οργάνωσης.

Αυτός ο συνδυασμός μιας πολύπλοκης ιδεολογικής και ιστορικής εργασίας με τα θεωρητικά και πρακτικά δεδομένα σχετικά με τις νέες μορφές πολιτικής οργάνωσης ορίζει την εποχή μας. Εποχή που θα χαρακτηριζόταν ευχαρίστως ως την εποχή της αναδιάρθρωσης της κομμουνιστικής υπόθεσης. Ποια είναι λοιπόν για μας η πιο σημαντική αρετή; Όπως γνωρίζετε, οι επαναστάτες του 1792-1794 χρησιμοποιούσαν τη λέξη «αρετή». Ο Σεν Ζιστ έθετε το θεμελιώδες ερώτημα: «Τι θέλουν αυτοί που δε θέλουν ούτε την αρετή ούτε τον τρόμο;» Και απαντούσε: «Θέλουν τη διαφθορά». Και αυτό ακριβώς είναι που απαιτεί ο σημερινός κόσμος από εμάς: να συναινέσουμε με τη γενικευμένη πνευματική διαφθορά, υπό το ζυγό των εμπορευμάτων και του χρήματος. Η πρωταρχική πολιτική αρετή ενάντια σ' αυτό είναι το θάρρος...

Για να το πούμε με λίγες λέξεις: Χρειαζόμαστε το θάρρος να έχουμε μια ιδέα. Μια μεγάλη ιδέα. Ας πειστούμε ότι δεν είναι ούτε γελοίο ούτε εγκληματικό να έχει κανείς μια μεγάλη ιδέα. Ο κόσμος του γενικευμένου και αλαζονικού καπιταλισμού, στον οποίο ζούμε μας παραπέμπει στη δεκαετία του 1840, στον εν τω γενάσθαι καπιταλισμό, του οποίου το πρόσταγμα, όπως διατυπώθηκε α-

πό τον Γκιζό, είναι: «Πλουτίστε!». Το οποίο μεταφράζουμε: «Ζήστε χωρίς ιδέα». Οφείλουμε να πούμε ότι δε ζει κανείς χωρίς ιδέα. Πρέπει να πούμε: «Ας έχουμε το θάρρος να υποστηρίξετε την ιδέα που δεν μπορεί να είναι άλλη από την κομμουνιστική ιδέα, με τη γεωλογική έννοια της». Να γιατί παραμένουμε σύγχρονοι του Μάη του '68. Διακήρυξε, με τον τρόπο του, ότι η ζωή χωρίς ιδέα ήταν ανυπόφορη. Έπειτα, μια μακριά, φοβερή παραίτηση εγκυκλοπαιδική καταστάθηκε. Σήμερα υπερβολικά μεγάλος αριθμός ανθρώπων πιστεύει ότι το να ζει κανείς για τον εαυτό του, για τα συμφέροντά του είναι αναπόφευκτο. Ας έχουμε το θάρρος να διαχωρίσουμε τη θέση μας από αυτούς τους ανθρώπους. Όπως και το '68, θα αρνηθούμε το πρόσταγμα: «Ζήστε χωρίς ιδέα». Ως φιλόσοφος σας λέω κάτι που από τον Πλάτωνα και μετά επαναλαμβάνεται, κάτι πολύ απλό. Σας λέω ότι πρέπει να ζει κανείς με μια ιδέα, και ότι με αυτή την πεποίθηση αρχίζει αυτό που αξίζει να αποκαλέσουμε αληθινή πολιτική.

Μετάφραση: Α.Π.